

AA | 19.06.2019 - 14:45

Son dakika... BM'nin Cemal Kaşıkçı cinayeti raporu açıklandı

Birleşmiş Milletler (BM) Yargısız ve Keyfi İnfazlar Özel Raportörü Agnes Callamard'ın Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayetine ilişkin hazırladığı raporda, "Kaşıkçı, uluslararası hukuka göre Suudi Arabistan'ın sorumlu olduğu, kasten ve taammüden (tasarlayarak) gerçekleşen bir yargısız infazın kurbanı oldu." ifadeleri yer aldı.

BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği tarafından (OHCHR) bugün açıklanan 101 sayfalık raporda, "BM Genel Sekreteri (Antonio Guterres), Kaşıkçı'nın öldürülmesine ilişkin tamamlayıcı kriminal soruşturma başlatmalı." değerlendirmesinde bulunuldu.

Herhangi bir devleti beklemeksizin Genel Sekreterin kendisinin, cinayete ilişkin uluslararası bir tamamlayıcı soruşturma başlatabileceği vurgulanan raporda, BM İnsan Hakları Konseyi'ne Kaşıkçı cinayetinin akıbeti ve genel olarak kişilerin ülkeleri dışında hedef alınmasına ilişkin "Arria formülü" (gayri resmi BM Güvenlik Konseyi toplantısı) görüşmesi düzenleyerek bir araya gelmesi çağrısı yapıldı.

Raporda, BM İnsan Hakları Konseyi veya BM Genel Kurulu'na da gazeteciler ve insan hakları savunucularının tasarlanarak öldürülmelerine ilişkin cezai soruşturma yürütecek bir mekanizma kurulması çağrısında bulunuldu.

KAŞIKÇI AİLESİNE TAZMİNAT

Suudi Arabistan yönetimine Kaşıkçı'nın ailesinden kamuoyu önünde özür dileme çağrısı yapan

raporda, "Hesap verebilirlik, Suudi Arabistan hükümetinin infazdaki sorumluluğunu üstlenmesini gerektirir. Bu aynı zamanda devletin Kaşıkçı'nın ailesine tazminat ödemesini de içeriyor." ifadeleri yer aldı.

"SUUDİ ARABİSTAN TÜRK HÜKÜMETİNDEN ÖZÜR DİLEMELİ"

Raporda, "Suudi Arabistan, diplomatik ayrıcalıkların istismarı ve kendi toprakları dışında güç kullanımı yasağını ihlal etmekten ötürü Türk hükümetinden özür dilemeli." ifadeleri kullanıldı. BM raporunda, Suudi Arabistan ayrıca Kaşıkçı'nın yaşadığı ABD'den de özür dilemeye davet edildi.

BM'nin Kaşıkçı cinayetine ilişkin raporunda, Suudi Arabistan'da hapsedilen, barışçıl şekilde görüşlerini ve inançlarını ifade eden kişilerin saliverilmesi, işkence ve öldürücü güç kullanımı ve zorla ortadan kaybolan kişilerle ilgili iddiaların bağımsız bir şekilde araştırılması için Suudi Arabistan'a çağrıda bulunuldu.

Kaşıkçı cinayetinin aktörleri, kurumlar ve infazı mümkün kılan şartların detaylı bir şekilde araştırılması gerektiğinin altı çizilen raporda, "Suudi Arabistan, bunların tekrar yaşanmamasını temin etmek için kamu raporu oluşturup gereken reformları belirlemeli." denildi. Raporda, bu hususta BM'nin ilgili kurumlarının Suudi yetkililere destekte bulunabileceği önerisi getirildi.

Suudi Arabistan'daki kovuşturmanın yetersizliğine değinilen raporda, "Suudi Arabistan, mevcut yargılamaya ara vermeli. BM tarafından yönetilen ayrı bir cezai soruşturmayla müşterek çalışmalı ve gelecekte gerçekleşecek yargılamanın yeri ve yapısı konusunda verilen kararları uygulamalı." ifadesi yer aldı.

KAŞIKÇI SOKAĞI

BM'nin Kaşıkçı cinayetine ilişkin raporunda, Türkiye'ye ise BM Genel Sekreterinden tamamlayıcı soruşturma başlatması için resmi talepte bulunma çağrısı yapıldı.

Raporda, Türkiye'ye Suudi Arabistan'ın İstanbul Başkonsolosluğu önünde basın özgürlüğünü temsilen heykel dikilmesi önerisinde bulunularak, buna alternatif olarak başkonsolosluğun bulunduğu sokağın isminin Kaşıkçı sokağı şeklinde değiştirilebileceği kaydedildi.

"FBI SORUŞTURMA AÇMALI"

Kaşıkçı cinayetinin soruşturulmasına ilişkin ABD'ye de çağrıda bulunulan raporda "ABD, henüz açılmadıysa, Kaşıkçı cinayetine ilişkin bir Federal Araştırma Bürosu (FBI) soruşturması başlatmalı ve uygunsa ABD içinde cezai kovuşturma yürütmeli." ifadelerine yer verildi.

Raporda, "ABD, 2016 Küresel Magnitsky İnsan Hakları Hesap Verebilirlik Yasası ışığında Suudi Arabistan Veliht Prens'inin (cinayette) sorumluluğu olup olmadığına karar vermeli ve bu karara nasıl vardığına ilişkin bilgi vermeli" çağrısında bulunuldu.

ABD Kongresi'nde, Suudi Arabistan üst düzey yetkililerinin sorumluluğuna ilişkin oturumlar düzenlenmesi gerektiği kaydedilen raporda, Kaşıkçı cinayetine ilişkin bütün kanıtlar, bilgiler, materyaller ve dinlemelerin kamuoyuyla paylaşılması gerektiği vurgulandı.

VELİAHT PRENS'E YAPTIRIM

Raporda, diğer ülkelere Kaşıkçı cinayeti konusunda hesap verilebilirliğin sağlanması için gerekli bütün uluslararası açıklamalar, çağrılar ve kararları desteklemeleri çağrısında bulunuldu.

Üye ülkelerin Kaşıkçı'nın öldürülmesine dahil olduğu iddia edilen kişilere yaptırım uygulaması ve yaptırımların Suudi Arabistan Veliht Prensi'ni de içermesi gerektiği belirtilen raporda, "Kaşıkçı'nın öldürülmesine ilişkin yaptırımlar Veliht Prens ve onun yurt dışındaki kişisel mal varlıklarını da kapsamalıdır." denildi.

Raporda üye ülkelere ayrıca, özel olarak geliştirilen gözetim araçlarının ihracatı, satışı, devri, kullanımı veya hizmetinin verilmesi konusunda, insan haklarına uygun bir koruma rejimi uygulanana kadar Suudi Arabistan ve diğer devletlere derhal moratoryum uygulamaları uyarısı yapıldı.

ULUSLARARASI ŞİRKETLERE ÇAĞRI

Raporda, uluslararası şirketlerden de Kaşıkçı cinayetiyle dolaylı veya doğrudan ilişkisi bulunan kişi ve kurumlarla iş yapmaktan kaçınmaları istendi.

Dünya Ekonomik Forumu bünyesinde her yıl düzenlenen Davos Zirvesi kapsamında [Cemal Kaşıkçı](#) ve diğer cinayete kurban giden gazeteciler adına daimi bir panel etkinliği önerisi yapıldı.

"KAŞIKÇI'NIN ÖLDÜRÜLMESİ SUUDİ ARABİSTAN'IN SORUMLULUĞUNDA"

Raporda ayrıca, "Kaşıkçı'nın öldürülmesi, Suudi Arabistan'ın sorumlu olduğu bir yargısız infaz teşkil etmektedir. Kaşıkçı'yı kaçırma teşebbüsü de uluslararası insan hakları hukuku uyarınca bir ihlaldir." ifadesi yer aldı.

"Kaşıkçı, uluslararası hukuka göre Suudi Arabistan'ın sorumlu olduğu, kasten ve taammüden (tasarlayarak) gerçekleşen bir yargısız infazın kurbanı oldu." denilen raporda devlet sorumluluğuna işaret edildi.

Raporda, uluslararası hukuk açısından, Kaşıkçı'nın öldürülmesini hangi devlet yetkilisinin emrettiğine, kaçırılmasında bir ya da birden fazla azmettirici olup olmadığına ve Kaşıkçı'nın kazara öldürülüp öldürülmediğine, yetkililerin kendi inisiyatifleriyle hareket edip etmediğine ya da bağlantılarına bakılmaksızın, ortada bir devlet sorumluluğu bulunduğu vurgulandı.

Kaşıkçı'nın öldürülmesinin Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesinin ve barış döneminde kendi toprakları dışında güç kullanımına yasak getiren BM şartının da ihlali olduğu belirtilen raporda, "Suudi Arabistan, bir gazeteciyi öldürerek, BM'nin temel ilkelerinden biri olan ifade özgürlüğünün korunması ilkesine aykırı bir eyleme girdi" değerlendirmesine yer verildi.

Kaşıkçı'nın öldürülme koşullarının, Suudi Arabistan tarafından onaylanan "İşkenceye Karşı Sözleşme" hükümleri uyarınca işkence eylemi oluşturduğuna dikkati çeken raporda, Kaşıkçı'nın cesedine halen ulaşılamamış olmasının da zorla yok etme (suçu) teşkil ettiği belirtildi.

Raporda, "Özel Raportör, Veliyaht Prens de dahil olmak üzere üst düzey Suudi yetkililerin bireysel sorumluluğunun daha fazla araştırılmasına haklı neden teşkil eden güvenilir kanıtlar bulunduğunu tespit etti." ifadesi yer aldı.

Suudi yetkililerin cinayet hakkında İstanbul'da yürüttüğü soruşturmanın bulgularına ilişkin Özel Raportör Callanard'ın bilgilendirilmediği vurgulanan raporda ayrıca, Suudi yetkililerce yapılan açıklamalarda adı geçen bazı kişilerin ve yargılanan 11 failin kimliğinin eşleşmediği kaydedildi. Raporda, "Suudi yetkililer hala Kaşıkçı'nın kalıntılarının nerede olduğunu açığa çıkarmadı." değerlendirmesi paylaşıldı.

Raporda, "Kaşıkçı'nın öldürülmesine ilişkin soruşturmada Suudi Arabistan'ın Türk makamlarla iş birliği yapması uluslararası bir zorunluluktu." ifadesi yer aldı.

Callanard'ın raporunda, "Özel Raportör, suç mahallinin tamamen, hatta adli olarak temizlenmiş olduğuna dair inandırıcı kanıtlar buldu. Bunlar, Suudi soruşturmasının iyi niyetle yürütülmediğini ve bunun adaleti engellemek anlamına gelebileceğini gösteriyor." görüşü dile getirildi.

Raporda, yurt dışında yaşayan muhaliflerin durumuna ilişkin, "İkamet ettikleri ya da sürgünde buldukları ülkeler, insan haklarına saygı göstermek ve onları kaçırdıkları devletlerin şiddetine karşı korumakla yükümlüdür."

Suudi Arabistan'ın cinayete ilişkin kovuşturma ve tazminat konularındaki devlet sorumluluklarını ele almak konusunda çekingen adımlar attığı vurgulanan raporda, bu adımların uluslararası hukukun gerektirdiklerini karşılamadığı belirtildi.

Özel Raportörün, Suudi Arabistan'daki 11 şüphelinin yargılanmasına ilişkin endişeleri ışığında, duruşmanın askıya alınmasını istediği kaydedilen raporda, Suudi devletinin Kaşıkçı'nın öldürülmesi konusundaki sorumluluğunu kamuoyunun bilgisine sunmakta başarısız olduğu vurgulandı.

Suudi Arabistan'ın Kaşıkçı'nın ailesinden, arkadaşlarından ve meslektaşlarından Kaşıkçı'nın ölümü ve öldürülme şekline ilişkin özür dilemediğine dikkat çekilen raporda, "Özel Raportör, Cemal Kaşıkçı'nın çocuklarına sunulan bir parasal teklif hakkında bilgi edinmiştir ancak bu teklifin uluslararası insan hakları hukuku kapsamında bir tazminat tutarı anlamına gelip gelmediği

şüphelidir." ifadesi yer aldı.

Suudi Arabistan Kralı Selman Bin Abdülaziz'in istihbarat servislerinin yeniden yapılandırılmasına ilişkin açıklamasının yetersiz olduğu belirtilen raporda, Suudi Arabistan'dan beklenenin, görüş ve inançlarını barışçıl yollarla ifade eden ancak hapsedilmiş kişileri serbest bırakması, işkence ve ölümcül güç kullanımının resmi ve gayriresmi gözaltı yerlerinde soruşturulması, zorla yok edilenlere ilişkin tüm iddiaların araştırılması ve kaybedilen kişilerin nerede olduğunu kamuoyuna duyurması olduğu vurgulandı.

Raporda, "Özel Raportör, Kaşıkçı'nın öldürülmesinin, devletlerin evrensel yargı yetkisi talebini gerektiren uluslararası bir suç olduğuna inanmaktadır." ifadesi yer aldı.

Kaşıkçı cinayetine ilişkin yasal sürecin güvenilir olmadığı vurgulanan raporda ayrıca, "Suudi Arabistan'da yürütülen yargılama güvenilir bir hesap verilebilirlik ortaya koymayacak." değerlendirmesinde bulunuldu.

Sizin İçin Seçtiklerimiz

Sponsored Links by Taboola

食生活が「疲れ」に関係！知っておくべき糖質と加齢の関係性

リゲイン・トリプルフォース

新発売！ニッスイの記憶力対策ドリンクが半端ない

ニッスイ

草笛光子さんも実践！骨密度を高めるカンタン習慣とは？

雪印メグミルク

投資家の生の声 太陽光投資ってどうですか？

エコスタイル

1年に1度しか出逢えない、カゴメの特別なトマトジュースの凄さ

カゴメ株式会社

コツコツ預金派の方にオススメの資産運用とは

NTTドコモ